

פניני הדינים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל
סביב שולחן השבת

גליון פרשת "אחרי מות קדושים"

להצטרפות לקבוצות הוואטסאפ של הננו:

לאתר הננו לחצו כאן או סרקו את הקוד

פרשת "אחרי מות קדושים"

פניני היים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

"קדשים תהיו" - במדינת ישראל

קומה שלישית בהבנה הנכונה של המושג קדושה, נלמדת מריבוי המצוות העצום שנמצא בפרשתנו. התורה באה להורות לנו, שהקדושה שייכת בכל תחומי החיים. עלינו לפעול בכל התחומים - בעבודה חקלאית, ביחסים חברתיים, בהקמת משפחה, בעבודת הקרבנות, ואת כל זאת לעשות על פי תורה ומצוותיה. ריבוי המצוות והופעתן בכל פעולות החיים שלנו, מרוממים את חיינו הארציים, ומכניסים בהם מידה של ערכיות ושמימיות.

המסקנה העולה משלושת העקרונות שהעלנו היא, שכדי לגלות בשלמות את הקדושה בעולם, צריך שלכלל ישראל תהיה מדינה עצמאית. מציאות של מדינה מאלצת אותנו לעסוק בכל תחומי החיים - ביטחון, חקלאות, תעשייה וכן הלאה. כשעם שלם, על כל שכבותיו, עוסק בכל תחומי החיים, והכול על פי תורה ומצוותיה - באופן זה הקדושה מתגלה בשיא שלמותה. רק כך מתגלה, שחיי קודש הם נחלת הכלל, והם שייכים לכל תחומי החיים.

כדי לגלות בשלמות את הקדושה בעולם, צריך שלכלל ישראל תהיה מדינה עצמאית, רק כך מתגלה, שחיי קודש הם נחלת הכלל, והם שייכים לכל תחומי החיים

בגלות, עם ישראל נאלץ להצטמצם, להתכנס בתוך עצמו, להתנתק מכוחות החיים שלו ולהתרכז רק בקיומו הגשמי והרוחני המזערי. בצורה זו אי אפשר להוות אור לגויים, לא ניתן להציג כך דוגמה לחיים ארציים קדושים. עם שובנו לארצנו, התגלה מחדש כיצד התורה מרוממת את הכול, נופחת נשמה בכול ונותנת משמעות לכול. באופן זה המציאות כולה מהווה בניין גדול של קידוש השם בעולם, וכל פרט בחיים משמש כנדבך בבניין הזה. וכך, על ידי החיים כולם, מתגלה המציאות האדירה של: "מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלם".

את פרשת "קדושים", הכוללת מגוון רחב ביותר של מצוות - הן מצוות שבין אדם לחברו והן מצוות שבין אדם למקום - פותח ריבוננו של עולם בקריאה מיוחדת למשה רבינו (ויקרא יט, ב): "דבר אל כל עדת בני ישראל, ואמרת אליהם: קדשים תהיו, כי קדוש אני ד' אלהיכם". זהו ביטוי נדיד, שמצוי בתורה פעמים ספורות בלבד, ומשמעותו היא שעל משה לדבר את הדברים הללו בפני כל עדת ישראל כשהם מכונסים יחדיו, כפי שכותב רש"י על הפסוק.

מה מיוחד בפרשה זו, שנאמרה דווקא כך, בשונה משאר פרשיות התורה? האלשיך הקדוש הסביר כי הקדוש ברוך בא לשלול את התפיסה הרווחת בעולם, הסוברת כי קדושה אפשרית רק אצל יחידי סגולה, ואינה שייכת לציבור הרחב. על כן, פותחת התורה: "קדשים תהיו" - כולכם יכולים להיות קדושים. כל אחד ואחד מכם! על-מנת להמחיש נקודה זו, נצטווה משה לומר את פרשת "קדושים" לפני כל העדה - להורות שהדברים שייכים לכל עם ישראל, בלי שום הבדל.

על גבי דברי האלשיך, ניתן להוסיף רובד נוסף. התפיסה המקובלת בעולם היא, שקדושה אינה אפשרית בחיים חברתיים, והרוצה להתקדש צריך לפרוש מהחברה, ולהתבודד אי-שם בהרים. כנגד תפיסה זו, באה ומדגישה התורה שאין הדבר כך. קדושה יכולה להופיע אך ורק בציבור! הדבר מתבטא, בין היתר, בהלכות תפילה. גם הצדיק הגדול ביותר זקוק לעוד תשעה יהודים - אפילו פשוטים ביותר - כדי לומר את ה"קדושה" וה"קדיש".

זליגר שומרון

שאלות ותשובות
מאת הרב חיים דרוקמן
עפ"י: "ואשיבה", אמונה, עמ' 212

פניני היים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

מדוע מתאבלים בספירת העומר?

ש מה עניינה של האבלות בספירת העומר? הרי ישנם עוד תאריכים רבים שאירעו בהם אירועים קשים לעמנו במהלך הדורות!

אך רבי עקיבא בחר בדרך אחרת לחלוטין, הוא לא פרש לביתו, לא התיימש מהמצב ולא שקע באבלותו - אלא מיהר לקום ולבנות מחדש את עולם התורה! אסף אליו תלמידים צעירים, גידל וטיפח אותם, וכך הצמיח את גדולי החכמים שבדור הבא!

הגמרא מעידה כי התלמידים שהעמיד בזקנותו וחרף כאבו ואבלו הבלתי נתפס - "הם הם העמידו תורה אותה שעה". כך הקים רבי עקיבא את עולם התורה מחדש, בעשר אצבעותיו, מתוך מסירות נפש, אמונה בדרכו ובד' וביטחון ביכולת שלו להצליח.

האבלות בספירת העומר מלמדת אותנו על **כוחם של יחידים**, כמה כל אחד יכול לעשות, **איך בכוחו של כל אדם לשנות את העולם** - אפילו במצבים הקשים והמייאשים ביותר!

האבלות בימי ספירת העומר היא בראש ובראשונה אבלות על חורבן עולם התורה בבת אחת. אך מגמתה של האבלות הזאת אינה לשקוע בדכדוך - אלא ללמד **איך להימנע מלהגיע למצב כזה שוב**, איך עלינו לנהוג זה בזה. אבלות זו גם מלמדת אותנו **שלא להתיימש**, אלא תמיד להאמין ביכולת לשנות את המציאות, אפילו במצבים הקשים ביותר.

אילו לא היו נקבעים ימי האבלות הללו - איך היינו זוכרים זאת? מניין היינו שואבים את המסרים הללו?

אכן, מי שמתמקד רק בסימני האבלות החיצוניים, בלי להזדהות עם המסרים הערכיים שהם מבטאים - מחמיץ את העיקר. מתוך ימים אלו אנו צריכים **להתחזק ולהשתפר**, וכמו אז, באותם ימים קשים ואפלים, עלינו להתמלא גם היום בעוצמות של תורה ואמונה ולמלא את כל ארץ ישראל בתורה!

ת אכן, לצערנו ידע עמנו אירועים קשים רבים במהלך הדורות, בוודאי אחרי השואה. ועם זאת, למה שאידע בימי ספירת העומר יש משמעות מיוחדת.

הסיבה לאבלות בימים אלו היא מותם של עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא באותו פרק זמן. כל יהודי הוא עולם ומלואו, ועל כל יהודי שמת יש לבכות ולהתאבל, בוודאי אם מת בנסיבות טרגיות. אך כאן האסון אינו מסתכם במותם של יהודים, אלא **בחורבן עמוק וכמעט מוחלט של עולם התורה** בפרק זמן קצר!

הגמרא מתארת את המשמעות הרוחנית החמורה שהייתה לאסון הזה: "זוהי העולם שמשם". בעקבות מות כל אלפי תלמידי החכמים הללו השתררה שממה רוחנית מאין כמותה! נפער חלל עמוק ונורא בבת אחת!

מלבד האבלות על האסון עצמו, ימים אלו באים גם להסב את

תשומת ליבנו לגורם הרוחני שהביא לכך - **"שלא נהגו כבוד זה לזה"**. האבלות בימים אלו באה לחנך אותנו **איך לנהוג זה בזה**. מנהגי האבלות מדגישים לנו כי **גם כשאנו מתנגדים זה לדעותיו של זה, וגם כשאנו שונים זה מזה - עלינו להיזהר זה בכבודו של זה**. יש כאן מסר חינוכי אדיר לדורות, המלמד כמה חמורה מציאות שיהודים אינם נוהגים כבוד זה בזה!

דיברנו על האסון עצמו ועל הגורם הרוחני שקדם לו, אך מן הראוי להתבונן גם על התקומה מהאסון הזה ולתהות: איך אחרי אובדן חמור כל כך הצליח עולם התורה להשתקם?

רבי עקיבא, שכבר היה מבוגר מאוד, ראה לנגד עיניו את כל המפעל התורני האדיר שהקים בחייו - קורס ונעלם! מה היה עושה אדם רגיל במצבו של רבי עקיבא - מתיימש? שוקע באבלות?

יש כאן מסר חינוכי אדיר לדורות, המלמד כמה חמורה מציאות שיהודים אינם נוהגים כבוד זה בזה!

פניני היים אולפין

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

הטקס של כלן

משה אלשיך הקדוש. בדרך כלל התורה נלמדה לכמה קבוצות, ואל כל קבוצה משה דבר בנפרד: אהרן, כהנים, חכמים-זקנים ושאר ישראל. אך בתחלת פרשת קדושים נאמר 'דבר אל כל עדת בני ישראל', ורש"י מדגיש שלא היו קבוצות אלא זה נאמר לכלם ביחד. מדוע כאן זה שונה? מדוע לא לדבר לכל קבוצה בהתאם לרמה שלה כמו שאר התורה? ההסבר הוא, שאם זה היה נאמר לקבוצות, היו אנשים בעקור מהקבוצה האחרונה שעלולים לטעות ולחשב שהצווי המיוחד 'קדושים תהיו' שייך רק לקודמים, ליחידי סגולה עליונים, אבל ליהודים הפשוטים זה מעבר ליכלת. לכך הקדוש ברוך הוא מדבר אל כלם יחד כדי שיהיה ברור: כל עם ישראל נתבע להיות קדוש, זה יעוד ומטרה ששייכים לעם ישראל כלו. לחיות את חיו הרגילים אבל הכל לפי הדרגת התורה, בקדשה ובטהרה. זוהי משימת חיינו חניכות יקרות! שכל אחת תנסה לחשב איך היא משלבת את הקדשה בחייה. הרב דרוקמן גם הסביר איך עם ישראל מקיים את זה, אבל על זה נלמד בפעם אחרת כי חייבים לסיים, המפקד כבר מתחיל".

שרה חשבה על הדברים של הרב דרוקמן, והתחרטה על דבוריה כלפי החלטת המורה. היא החליטה לתת ציאנס ולראות מה יהיה בחזרה המשתפת של כלן יחד, ואכן למחרת בחזרה הכללית היא גלתה שדווקא לקבוצה של רננה נתנו אפילו קטעים קצת יותר קצרים מאשר לקבוצה שלה, ושהמורה חלקה לכלן בצורה שונה. היה טקס נפלא ומרומם, וכל אחת הרגישה שהיא חלק מההצלחה של הטקס, כמוכן כולל קבוצתה של שרה.

"השנה בחרו בכתה שלנו לעשות את טקס יום ירושלים", אמרה המורה. "יש!", "איזה כייף".

החלטתי לחלק אתכן לקבוצות, כל פעם אני אקרא לכמה תלמידות, ואציג לפניכן את הקטע שהן צריכות להקריא בטקס. שפּרה, רננה, מעין וצופיה – תבואו אתי בבקשה מחוץ לכתה, שאר הבנות – תמשיכו בינתיים להעתיק מהלוח, עד שאקרא לקבוצה הבאה". לאחר שהמורה קראה כבר לכמה קבוצות, הגיע סוף סוף התור של שלומית, חדוה ושרה לצאת אל המורה. המורה בקשה שיתאמנו גם בבית, וביום ראשון יעשו חזרה של כלן.

בשבת בצהריים שלומית וחברותיה קבעו להפגש להתאמן ביחד. "זה הכל?? כל-כך קצר?!", התלוננה שרה, "בטח לקבוצה של רננה ושפּרה המורה נתנה את הקטעים היותר שונים". חדוה בררה: "מנין את כל כך בטוחה בזה?". "לא סתם המורה קראה להן ראשונות. וחוץ מזה שפּרה, רננה מעין וצופיה – קוראות הכי טוב בכתה. הן תמיד עונות בכתה תשובות נכונות בקול חזק וברור שכלן שומעות ומבינות. בגלל זה המורה בחרה בהן ראשונות. אני מציעה שנגיד למורה שאם זה מה שהיא מביאה לנו, אז אנחנו לא רוצות להופיע". חדוה קטעה את הדיון ובקשה: "אני בכלל לא בטוחה שזה נכון, וגם אם כן, צריך לחשב איך לבקש יפה מהמורה. אבל בואו נעזב את זה, בעוד עשר דקות מתחיל בסניף השעור שלפני המפקד. נעשה לפחות חזרה אחת על הכל ונלך".

הן הספיקו לעשות חזרה אחת והגיעו לשעור בזמן. היה שעור מענין על פרשת קדושים, ורוני המדריכה סימה את השעור במלים הבאות: "הרב דרוקמן למד דברים חשובים על פי דברי רבי

תלמידים מספרים

איזו חתימה שווה יותר?

זמנו בסניף ארוע צדקה שנקרא 'יריד חסד', רצינו לקבל מכתב המלצה מהרב דרוקמן שיתרמו לזימה שלנו. הסברתי לרב מה אני רוצה והוא הסתכל עלי במבט מפתע ואמר: "אתם האנשים הגדולים ואתה רוצה שאני אחתם לכם?! החתימה שלכם שווה יותר! אבל בגלל שאתם עושים מעשה כל כך גדול מי אני שאני לא אעזר לכם. תגיד גם לנער שאני גאה כל כך שזה הנער של הישוב שלנו". איזו ענוה אמתית של גדול הדור כלפי חניכים צעירים. מי יתן לנו תמורתו.

יש לכם סיפור אישי
או הרב דימוקאן שתרכיבו
אפרסם בפניה?
שלחו לכתובת האימייל:
amirbrow@gmail.com
הפרסום נתון לשיקול דעת המערכת

